

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Sørensen, H. P.; ved H.P. Sørensen.

Det metriske System i Maal og Vægt : indført i Danmark ved Meterloven af 4. Maj 1907 : udførlig tabellarisk Fremstilling af de nye Maal og Vægtforhold

Udgivet år og sted | Publication time and place: København : N. C. Roms Forlagsforretning, 1907

Fysiske størrelse | Physical extent:

20 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

Det metriske System

i Maal og Vægt.

Indført i Danmark ved Meterloven af 4. Maj 1907.

Udførlig tabellarisk Fremstilling
af de nye Maal og Vægtforhold.

Ved

H. P. Sørensen,

Skoleinspektør.

H. P. Sørensen

Kjøbenhavn.

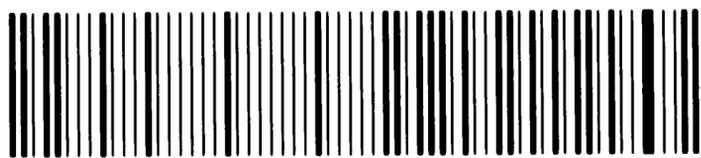
N. C. Roms Forlagsforretning.

N. C. Roms Bogtrykkeri.

1907.

18, -319.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 18 8°

1 1 18 0 8 06795 8

+ REX

Det metriske System

i Maal og Vægt.

Indført i Danmark ved Meterloven af 4. Maj 1907.

Udførlig tabellarisk Fremstilling
af de nye Maal og Vægtforhold.

Ved

H. P. Sørensen,

Skoleinspektør.

Kjøbenhavn.

N. C. Roms Forlagsforretning.

N. C. Roms Bogtrykkeri.

1907.

INDHOLD.

- Side 3. Enhederne for Længdemaal, Flademaal,
Rummaal og Vægtmaal.
- 4. Længdemaal.
 - 5. Flademaal.
 - 7. Rummaal.
 - 10. Vægtmaal.
 - 12. Guld- og Sølvvægt samt Medicinalvægt.
Probervægt.
Kornvægt.
 - 13. Maal for Varer, som tælles.
 - 14. Skibsmaal.
 - 15. Mægler-Kurtage.
 - 16. Den offentlige Kornvejning.
 - 17. Alen omsat til Meter.
Meter omsat til Alen og Tommer.
 - 18. Alen omsat til Meter.
 Meter omsat til Alen.
 - 19. Potter omsat til Liter.
Liter omsat til Potter.
 - 20. Kvint omsat til Gram.
Gram omsat til Kvint.
-

1.

Enheden for hver Art Maal i det metriske System har sit særlige Navn, nemlig:

Meter — $\frac{1}{1000}$ Kilometer — som Enhed for Længdemaal,

Ar — $\frac{1}{1000}$ Kilar — som Enhed for Flademaal,

Liter — $\frac{1}{1000}$ Kubikmeter — som Enhed for Rummaal, og

Gram — $\frac{1}{1000}$ Kilogram — som Enhed for Vægtmaal.

Disse Enheder **mangfoldiggøres** ved en fortsat Multiplikation med 10, og **deles** ved en fortsat Division med 10.

I det praktiske Liv bruges foruden de **4 Enhedsnavne** — Meter, Ar, Liter, Gram — 3 græske Fornavne til Betegnelsen af Mangefold, nemlig: **Deka** for 10, **Hekto** for 100 og **Kilo** for 1000. Til Deling benyttes 3 latinske Fornavne, nemlig: **Deci** for $\frac{1}{10}$, **Centi** for $\frac{1}{100}$ og **Milli** for $\frac{1}{1000}$.

Da Enhedsnavnene og Sættelserne danner samtlige Benævnelser for Maal- og Vægtstørrelserne, mærkes følgende Opstilling:

De 4 Slags Maal:	1. Længdemaal	2. Flademaal	3. Rummaal	4. Vægtmaal
De 4 Enhedsnavne:	1. Meter	2. Ar	3. Liter	4. Gram
a. Mangefold betegnes ved at tilføje de græske Talord: Deka — 10 Hekto — 100 Kilo — 1000	Dekameter Hektometer Kilometer	Dekaar Hektoar Kiloar	Dekaliter Hektoliter Kiloliter	Dekagram Hektogram Kilogram
b. Dele betegnes ved at tilføje de latinske Talord: Deci — $\frac{1}{10}$ Centi — $\frac{1}{100}$ Milli — $\frac{1}{1000}$	Decimeter Centimeter Millimeter	Deciar Centiar Milliar	Deciliter Centiliter Milliliter	Decigram Centigram Milligram

Enhedsnavnene, Meter, Ar, Liter, Gram, angiver Maalets **Art**, og **Fornavnene**, Dekka, Hekto, Kilo, Deci, Centi, Milli, angiver vedkommende Maals **Forhold** til Enheden.

2. Længdemaal.

Enheden for Længdemaallet er **Meter**, hvis Længde er en 40 Milliontedel af Jordmeridianen — d: en Kreds omkring Jorden gennem Nord- og Sydpolen. —

Man har følgende Længdemaal udtrykt i Meter — jævnfør Lovens § 3:

Myriameter ¹⁾	Kilometer	Hektometer	Dekameter	Meter	decimeter	centimeter	millimeter
10000	1000	100	10	1	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{100}$	$\frac{1}{1000}$
Mm.	Km.	Hm.	Dm.	M.	dm.	cm.	mm.

Enheden, Meteren, mangfoldiggøres og deles som nævnt Pag. 3, nemlig:

Mangefold:

- 1 Dekameter = 10 Meter
 1 Hektometer = 100 — = 10 Dekameter
 1 Kilometer = 1000 — = 10 Hektometer = 100 Dekameter

Dele:

- 1 decimeter = $\frac{1}{10}$ Meter, skrives 0.1 Meter
 1 centimeter = $\frac{1}{100}$ — — 0.01 —
 1 millimeter = $\frac{1}{1000}$ — — 0.001 —

I hvilke Forhold de nye Længdemaal staar til de hidtil benyttede fremgaar af følgende Tabel:

a. 1 Myriameter, Mm.	= 10000 Meter	= 1.33 Mil	= 31862 Fod
1 Kilometer, Km.	= 1000 —	= 1593.1 Alen	= 3186.2 -
1 Hektometer, Hm.	= 100 —	= 159.31 —	= 318.6 -
1 Dekameter, Dm.	= 10 —	= 15.93 —	= 31.9 -
1 Meter, M.	= 1 —	= 1.59 —	= 3.2 -
1 decimeter, dm.	= $\frac{1}{10}$ —	= 3.82 Tommer	
1 centimeter, cm.	= $\frac{1}{100}$ —	= 4.59 Linier	
1 millimeter, mm.	= $\frac{1}{1000}$ —	= 0.46 —	

¹⁾ 1 Myriameter kaldes ogsaa 1 Metermil.

b. 1 Landmil, 12000 Alen	=	7.53 Kilometer
1 Sømil, 11802 Alen	=	7.41 —
1 Søkvartmil, 2950 Alen	=	1.85 —
1 Kabellængde, 100 Favne	=	188.34 Meter
1 Rode, 10 Fod	=	3.14 —
1 Favn, 3 Alen	=	1.88 —
1 Alen, 24 Tommer	=	0.63 —
1 Fod, 12 Tommer	=	0.31 —
1 Kvarter, 6 Tommer	=	1.56 decimeter
1 Tomme — Duodecimal — 12 Linier	=	2.6 centimeter
1 Linie — Duodecimal	=	2.2 millimeter

Kilometer, Hektometer og Dekameter bruges ved Udmaaling af Vejlængder, Jernbanelinier, Kanaler, Kyststrækninger, Diger, Volde, Grøfter og lignende.

Meter, Deci- og Centimeter benyttes væsentlig i Handel, Industri, Haandværk og Husvæsen.

3. Flademaal.

Enheden for Flademaallet er **Kvadratmeteren**. 1 □ Meter er et Kvadrat, hvis Sider er 1 Meter.

Ved Beregning af Jordarealer benyttes □ Meter ikke som Enhed, men 100 □ Meter, som er 1 □ Dekameter og kaldes **Ar**.

Man har følgende Flademaal udtrykt i Ar — jævnfør Lovens § 3:

Kiloar	Hektoar	Dekaar	Ar	deciar	centiar	milliar
1000	100	10	1	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{100}$	$\frac{1}{1000}$
Kar.	Har.	Dar.	Ar	dar.	car.	mar.

Da Kvadratmeteren (□: en ligesidet og retvinklet Firkant) er Enheden for Flademaalene, vil de større og mindre Flademaal fremkomme ved at mangfoldiggøre og dele denne Enhed, nemlig:

1	Kvadrat, hvis Sider er	1 Meter,	er	1 □ Meter
1	— — — -	10 —	-	100 □ — = 1 □ Dekameter
1	— — — -	100 —	-	10000 □ — = 1 □ Hektometer
1	— — — -	1000 —	-	1000000 □ — = 1 □ Kilometer
1	— — — -	1 decimeter - 0.01	□	— = 1 □ decimeter
1	— — — -	1 centimeter - 0.0001	□	— = 1 □ centimeter
1	— — — -	1 millimeter - 0.000001	□	— = 1 □ millimeter

Desuden er:

1 □ Myriameter = 100 Millioner □ Meter = 100 □ Kilometer = ca. 1.76 □ Mil.
 1 □ Decimalgrad (Dègré carré) = 10000 Millioner □ Meter = 100 □ Myriameter = ca. 176 □ Mil.

Da man ved Landmaal imidlertid ikke regner med □ Dekameter, □ Hektometer eller □ Kilometer, men derimod med **Ar**, mærkes følgende Tabel:

		1 Ar er 1 Ar
Mangfold:	{	10 - - 1 Dekar
		100 - - 1 Hektar
		1000 - - 1 Kilar
Dele:	{	$\frac{1}{10}$ Ar er 1 deciar
		$\frac{1}{100}$ - - 1 centiar
		$\frac{1}{1000}$ - - 1 milliar

Landmaalene bliver herefter følgende:

1 Ar	=	100 □ Meter	= ca.	1015 □ Fod	= ca.	254 □ Alen
1 Dekar (Dar)	=	1000 □ —	= -	10152 □ -	= -	2538 □ —
1 Hektar (Har)	=	10000 □ —	= -	101519 □ -	= -	25400 □ —
1 Kilar (Kar)	=	100000 □ —	= -	1015190 □ -	= -	254000 □ —
1 deciar (dar)	=	10 □ —	= -	101 □ -	= -	25.5 □ —
1 centiar (car)	=	1 □ —	= -	10 □ -	= -	2.5 □ —
1 milliar (mar)	=	$\frac{1}{10}$ □ —	= -	1 □ -	= -	0.25 □ —

I hvilke Forhold de nye Flademaal staar til de hidtil brugte, ses af følgende Tabel:

a.	1 Kar	=	1000 Ar (1000 □ Dm. = 100000 □ M.)	=	18.13 Tdr. Land
	1 Har	=	100 - (100 □ - = 10000 □ -)	=	1.81 - —
	1 Dar	=	10 - (10 □ - = 1000 □ -)	=	0.18 - —
	1 Ar	=	1 - (1 □ - = 100 □ -)	=	0.018 - —
	1 dar	=	$\frac{1}{10}$ - ($\frac{1}{10}$ □ - = 10 □ -)	=	101.52 □ Fod
	1 car	=	$\frac{1}{100}$ - ($\frac{1}{100}$ □ - = .1 □ -)	=	10.15 □ -
	1 mar	=	$\frac{1}{1000}$ - ($\frac{1}{1000}$ □ - = $\frac{1}{10}$ □ -)	=	1.02 □ -
b.	1 □ Mil	=	56.74 □ Kilometer		
	1 □ Favn	=	3.55 □ Meter		
	1 □ Alen	=	0.4 □ —		
	1 □ Fod	=	0.1 □ —		
	1 □ Tomme	=	6.8 □ centimeter		
	1 □ Linie	=	0.5 □ —		

Da **Ar** (254 □ Al.) og **Dekar** (2538 □ Al.) er for smaa til at betegne det hidtil benyttede „Tønde Land“, bruges **Hektar**. 1 Hektar er 100 Ar = 10000 □ Meter = ca. $1\frac{4}{5}$ Td. Land.

1 Tønde Land	(14000 □ Al.) = 0.55 Hektar		
1 — Hartkorn	(72000 □ - boniteret Jord*)	= 2.84 — bonit. Jord		
1 Skæppe —	(9000 □ - — —)	= 0.35 — — —		
1 Fjerdingskar —	(2250 □ - — —)	= 8.87 Ar — —		
1 Album —	(750 □ - — —)	= 2.96 - — —		

4. Rummaal.

I. Kubikmeter.

Enheden for Rummaalet er Kubikmeter (Kbm). Da 1 Meter er ca. $3\frac{1}{5}$ Fod, er 1 Kubikmeter = $\frac{16}{5} \cdot \frac{16}{5} \cdot \frac{16}{5} = \frac{4096}{125}$ Kubikfod, ca. 33 Kbf. Kubikmeterens Størrelse medfører, at den kun kan anvendes til Maaling af Jord, Mergel, Træ o. l.

Man har følgende Rummaal udtrykt i Kubikmeter — jfr. Lovens § 3:

Kubik-kilometer	Kubik-hekto-meter	Kubik-deka-meter	Kubik-meter	Kubik-decimeter	Kubik-centi-meter	Kubik-milli-meter
1000000000	1000000	1000	1	$\frac{1}{1000}$	$\frac{1}{1000000}$	$\frac{1}{1000000000}$
Kbkm.	Kbhm.	Kbdm.	Kbm.	Kbdcm.	Kbcm.	Kbmm.

Enheden, **Kubikmeteren**, mangfoldiggøres og deles som nævnt Pag. 3, nemlig:

		1 Kubikmeter er 1 Kubikmeter
Mangfold:	{	1000 — - 1 Kubikdekameter
		1000000 — - 1 Kubikhektometer
		1000000000 — - 1 Kubikkilometer
Dele:	{	$\frac{1}{1000}$ Kubikmeter er 1 Kubikdecimeter
		$\frac{1}{1000000}$ — - 1 Kubikcentimeter
		$\frac{1}{1000000000}$ — - 1 Kubikmillimeter

I hvilke Forhold de nye Rummaal staar til de hidtil benyttede, fremgaar af følgende Tabel:

*) boniteret Jord til Takst 24 = $5\frac{1}{7}$ Td. Land.

a. 1 Kubikkilometer (Kbkm)	= 1000000000 Kbm. (1 Milliard)	= ca. 33 Milliard Kfd.
1 Kubikhektometer (Kbhm)	= 1000000 - (1 Million)	= - 33 Millioner -
1 Kubikdekameter (Kbdm)	= 1000 -	= - 33 Tusinde -
1 Kubikmeter (Kbm)	= 1 -	= - 33 -
1 Kubikdecimeter (kbdcm)	= $\frac{1}{1000}$ -	= - $\frac{33}{1000}$ -
1 Kubikcentimeter (kbcm)	= $\frac{1}{1000000}$ -	= - $\frac{33}{1000000}$ -
1 Kubikmillimeter (kbmm)	= $\frac{1}{1000000000}$ -	= - $\frac{33}{1000000000}$ -

Maal for Tømmer, Træ og Brænde:

1 Dèkastère er 10 Stères	= 10 Kubikmeter	= 323.46 Kubikfod
1 Stère*) - 1 Stère	= 1 -	= 32.35 -
1 Dècistère - $\frac{1}{10}$ Stère	= $\frac{1}{10}$ -	= 3.23 -
b. 1 Kubikmil	= ca. 427.38 Kubikkilometer	
1 Kubikfavn, 27 Kubikalen	= - 6.67 Kubikmeter	
1 Kubikalen, 8 Kubikfod	= - 0.24 -	= 2.4 Kubikcm.
1 Kubikfod, 1728 Kubiktomme	= - 0.03 -	= 0.3 -
1 Kubiktomme, 1728 Kubiklinier	= - 17.89 Kubikcentimeter	
1 Kubiklinie	= - 10.35 Kubikmillimeter	
1 Favns Brænde, 72 Kubikfod	= - 2.2 Kubikmeter (Stères)	
1 Læst Kul, 18 gl. Kultønder	= - 3.06 -	

II. Liter.

I den daglige Omsætning anvendes ikke 1 Kubikmeter til Enhed for Rummaal, men derimod 1 Kubikdecimeter, som er en Terning, hvis Side er 1 Decimeter eller $\frac{1}{10}$ Meter. Kubikindholdet af en saadan Terning er: $\frac{1}{10} \cdot \frac{1}{10} \cdot \frac{1}{10} = \frac{1}{1000}$ Kubikmeter, som kaldes **Liter**.

Man har følgende Rummaal udtrykt i Liter — jævnfør Lovens § 3:

Kiloliter	Hekto- liter	Dekaliter	Liter	deciliter	centiliter	milliliter
1000	100	10	1	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{100}$	$\frac{1}{1000}$
Kl.	Hl.	Dl.	L.	dl.	cl.	ml.

Enheden, **Liter**, mangfoldiggøres og deles som nævnt Pag. 3, nemlig:

		1 Liter er 1 Liter
Mangfold:	{	10 — - 1 Dekaliter
		100 — - 1 Hektoliter
		1000 — - 1 Kiloliter
Dele:	{	$\frac{1}{10}$ Liter er 1 deciliter
		$\frac{1}{100}$ — - 1 centiliter
		$\frac{1}{1000}$ — - 1 milliliter

*) 1 Stère (Favn) Brænde er 1 Meter høj, 1 Meter lang og 1 Meter bred.

I hvilke Forhold de nye Rummaal staar til de hidtil benyttede frem-
gaar af følgende Tabel:

a.	1 Kiloliter (Kl)	=	1000 Liter, ca. 1000 Potter, nøjagtigere 1035	Potter
	1 Hektoliter (Hl)	=	100 — - 100 — —	103.5 —
	1 Dekaliter (Dl)	=	10 — - 10 — —	10.5 —
	1 Liter (L)	=	1 — - 1 Pot — —	1.04 —
	1 deciliter (dl)	=	$\frac{1}{10}$ — - $\frac{1}{10}$ - —	0.104 Pot ¹⁾
	1 centiliter (cl)	=	$\frac{1}{100}$ — - $\frac{1}{100}$ - —	0.010 - ²⁾
	1 milliliter (ml)	=	$\frac{1}{1000}$ — - $\frac{1}{1000}$ - —	0.001 - ³⁾

b.	1 Fad, 4 Oksehoveder, 24 Ankere,			
		960 Potter =	9.27 Hektoliter	
	1 Pibe, 3 Ahm, 480 Potter	=	4.64 —	
	1 Oksehoved, 6 Ankere, 240 Potter	=	2.32 —	
	1 Ahm, 160 Potter	=	1.55 —	
	1 Anker, lovbestemt 39 Potter, regnes			
		40 Potter, henholdsvis =	37.68 Liter = 3.7 Dekaliter	
		og =	38.64 — = 3.86 —	
	1 Tjerce, 4 Ankere, 160 Potter	=	1.55 Hektoliter	
	1 Viertel, 8 Potter	=	7.7 Liter	
	1 Kande, 2 Potter	=	1.9 —	
	1 Pot, 4 Pægle	=	0.97 —	
	1 Flaske, 3 Pægle	=	0.7 —	
	1 Pægel	=	2.4 deciliter	
	1 Stenkulstønde, gl., $5\frac{1}{2}$ Kubikfod,			
		176 Potter =	1.7 Hektoliter	
	1 Stenkulstønde, ny, 6 Kubikfod,			
		192 Potter =	1.85 —	
	1 Korntønde, $4\frac{1}{2}$ Kubikfod, 144 Potter	=	1.39 —	
	1 Kornskæppe	=	1.4 Dekaliter = 17.4 Liter	
	1 Øltønde ⁴⁾ , $4\frac{1}{4}$ Kubikfod, 136 Potter	=	1.31 Hektoliter	
	1 Tjæretønde, $3\frac{3}{4}$ Kubikfod, 120 Potter	=	1.16 —	
	1 Sildetønde, $3\frac{1}{2}$ Kubikfod, 112 Potter	=	1.08 —	
	1 Tønde „Tre Kroner“ Tran,			
		5 Kubikfod, 160 Potter =	1.55 —	
	1 Fudder anden Tran, $3\frac{3}{4}$ Kubikfod,			
		120 Potter =	1.16 —	

¹⁾ = $\frac{1}{2}$ Pægel. ²⁾ = $\frac{1}{2}$ Snaps. ³⁾ = 1 Draabe.

⁴⁾ Den skattepligtige Øltønde maa dog i Følge Lov af $\frac{1}{4}$ 1891 § 2 holde $4\frac{1}{2}$ Kubikfod, 144 Potter = 1.39 Hektoliter.

1 Læst Korn, 22 Tønder	= 30.58 Hektoliter = 3.34 Kbm.
1 Læst Stenkul, 18 Tdr.	= 30.61 — = 3.34 —
1 Læst Kalk, 12 Tdr.	= 16.7 — = 2.23 —
1 Læst Salt, 12 Tdr.	= 16.7 — = 2.23 —
1 Læst Sild, 12 Tdr.	= 12.99 — = 1.74 —
1 Læst Smør	= 1344 Kilogram
1 Td. Smør, 224 Pund	= 112 —

Anmærkning.

Med **Korntønden**, som deles i Skæpper, Fjerdingskar og Ottingkar, maales: Korn, Frugt, Salt, Kalk, Kridt, Bark o. l.

Med **Øltønden** maales: Beg, Brændevin, Fisk, Mel, Olie, Salt, Skibsbrød, Smør, Sæbe, Talg, Tran og Øl.

Olie og Petroleum sælges oftest efter Vægt:

1 Pot Olie	= $1\frac{3}{4}$ \mathfrak{H} = 850 Gram = 8.5 Hektogram
1 - Petroleum	= $1\frac{1}{2}$ \mathfrak{H} = 750 — = 7.5 —

Med **Tjæretønden** maales ogsaa Brændevin, som er bestemt for Island og Færøerne; denne Tønde returneres fyldt med Tran.

Da Størrelsen af de Foustager, hvori fremmede Vine indføres, kan være meget forskellig, regner man i Gennemsnit:

1 Arroba spansk Vin, 2 Viertler, 16 Potter	= 15.5 Liter = 1.55 Dl.
1 Barrique Bordeauxvin, $29\frac{1}{2}$ Viertler, 236 Potter	= 228 — = 2.28 Hl.
1 Bota Malaga, 62 Viertler, 496 Potter	= 479.2 — = 4.79 -
1 Bota Sherry, $61\frac{1}{2}$ Viertler, 492 Potter	= 475.3 — = 4.75 -
1 Cettestuck, dobb. Muid, 152 Viertler, 1216 Potter	= 1174.8 — = 1.175 Kl.
$\frac{1}{2}$ Pibe Cognac, 320 à 360 Potter	= $\frac{306.2}{347.8}$ — = $\frac{3.06}{3.48}$ Hl.
1 Pibe Madeira — Malaga eller Massala — 54 Viertler, 432 Potter	= 417.4 — = 4.17 -
1 Ohm Rhinskvin, $17\frac{1}{2}$ Viertler, 140 Potter	= 135.3 — = 1.35 -
1 Oksehoved, Majo, Sherry, 32 Viertler, 256 Potter	= 247.3 — = 2.47 -
1 Pibe Oporto, 66 Viertler, 528 Potter	= 510.1 — = 5.1 -
1 Strick Rhinskvin, 140 Viertler, 1120 Potter	= 1082.1 — = 1.08 Kl.

5. Vægtmaal.

Enheden for Vægten er **Kilogrammet**. Denne Vægtenhed findes saaledes: 1 Kubikdecimeter eller 1 Liter destilleret Vand ved 4° C. er $\frac{1}{1000} \times 33$ Kubikfod = $\frac{33}{1000}$ Kubikfod. Da 1 Kubikfod destilleret Vand vejer 62 \mathfrak{H} , er $\frac{33}{1000} \times 62 = \frac{2046}{1000} = 2 \mathfrak{H}$ eller 1 **Kilogram**.

Kilogram	Hekto-gram	Deka-gram	Gram	decigram	centigram	milligram
1000	100	10	1	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{100}$	$\frac{1}{1000}$
Kg.	Hg.	Dg.	G.	dg.	cg.	mg.

Enheden, **Kilogrammet**, mangfoldiggøres og deles som nævnt Pag. 3, nemlig:

		1 Gram er 1 Gram
Mangfold:	{	10 — - 1 Dekagram
		100 — - 1 Hektogram
		1000 — - 1 Kilogram
Dele:	{	$\frac{1}{10}$ Gram er 1 decigram
		$\frac{1}{100}$ — - 1 centigram
		$\frac{1}{1000}$ — - 1 milligram

I hvilke Forhold de nye Vægtmaal staar til de hidtil benyttede ses af følgende Tabel:

a.	1 Kilogram (Kg)	=	1000 Gram	=	ca. 2	℥	eller	2.05	℥
	1 Hektogram (Hg)	=	100 —	=	- $\frac{1}{5}$	-	-	0.21	-
	1 Dekagram (Dg)	=	10 —	=	- $\frac{1}{50}$	-	-	2	Kvint
	1 Gram (G)	=	1 —	=	- $\frac{1}{500}$	-	-	2	Ort
	1 decigram (dg)	=	$\frac{1}{10}$ —	=	- $\frac{1}{5000}$	-	-	0.2	-
	1 centigram (cg)	=	$\frac{1}{100}$ —	=	- $\frac{1}{50000}$	-	-	0.02	-
	1 milligram (mg)	=	$\frac{1}{1000}$ —	=	- $\frac{1}{500000}$	-	-	0.002	-

Desuden er:

- 1 Ton (t) = 1000 Kg. eller 2000 ℥
- 1 Qvintal métrique = 100 Kg. eller 200 ℥
- 1 Myriagram = 10 Kg. eller 20 ℥

- b. 1 Skippund, 20 Lispund = 160 Kg.
- 1 Centner, 100 ℥ = 50 -
- 1 Lispund, 16 ℥ = 8 -
- 1 Pund, 100 Kvint = 0.5 - = 500 Gram
- 1 Kvint, 10 Ort = 5 Gram
- 1 Ort = 0.5 —

6. Guld- og Sølvvægt. — Medicinalvægt.

Ved al Handel med Guld, Sølv og andre ædle Metaller samt Ædelstene og ægte Perler skal efter Loven af $\frac{16}{4}$ 1873 benyttes Kilogram. — 1 Kg. à 10 Hg. à 10 Dg. à 10 G. à 10 dg. à 10 cg. à 10 mg.

Fra $\frac{1}{7}$ 1869 benyttes Gram i Medicinalvægt — jfr. Guld- og Sølvvægt — i Henhold til Lov af $\frac{14}{8}$ 1868.

7. Probervægt.

Ved Mønter angives siden $\frac{1}{1}$ 1875 Finheden af Legeringen i Tusindele, eller hvor mange Gram fint Metal, der indeholdes i 1 Kg. Møntmetal.

a. **Guldmonternes** Finhed er $\frac{9}{10}$ d: 9 Dele Guld og 1 Del Kobber.

b. **Sølvmonternes** Finhed er:

2 Kroner, 12	Gram fint Sølv =	Finhed $\frac{8}{10}$
1 — 6	— - - =	— $\frac{8}{10}$
25 Øre 1.452	— - - =	— $\frac{6}{10}$
10 — 0.58	— - - =	— $\frac{4}{10}$

Fra 1. Januar 1893 skal alle Guldarbejder holde 0.585 = 14.04 Karat, og Sølvarbejder — Københavns Prøvesølv, stemplet med 3 Taarne — 0.826 = 13.215 Karat. Skeer og Gafler kan dog fabrikeres 11-lødige.

8. Kornvægt.

Ved Salg af Kornvarer paa Københavns Børs noteres Prisen pr. $\frac{0}{0}$ \mathfrak{H} = 50 Kg., og Kvaliteten bestemmes i Reglen paa Grundlag af den holl. Vægt pr. Zak. Vægten pr. Zak \times 5, og det udkomne : med 3, er = d. \mathfrak{H} pr. Td.

Eksempel: 80 \mathfrak{H} holl. pr. Zak \times $\frac{5}{3}$ = 134 \mathfrak{H} pr. Td., eller: 80 \mathfrak{H} holl. pr. Zak \times $\frac{5}{6}$ = 67 Kg. pr. Td.

Ved **fob** og ved **cif** Salg af **indenlandsk** Korn er det i Reglen tilladt at levere indtil 500 Gram holl. Undervægt imod en Prisreduktion af $\frac{1}{4}$ $\frac{0}{0}$ pr. 250 Gram. Overvægt betales ikke.

Ved **cif** Salg af **udenlandsk** Korn godtgøres sædvanligt $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{0}$ pr. 250 Gram Undervægt. Ved **loko** Salg beregnes ofte en Godtgørelse pro et kontra af $\frac{1}{4}$ $\frac{0}{0}$ for 250—500 Gram Over- eller Undervægt.

Tabel over hollandsk—dansk Kornvægt.

Holl. Vægt pr. Zak.			Dansk Vægt pr. Tønde.			Holl. Vægt pr. Zak.			Dansk Vægt pr. Tønde.		
Pd.	Pd.	Kg.	Pd.	Pd.	Kg.	Pd.	Pd.	Kg.	Pd.	Pd.	Kg.
71	118.3	59.2	93	155.0	77.5	115	191.7	95.9			
72	120.0	60.0	94	156.7	78.4	116	193.3	96.8			
73	121.7	60.9	95	158.3	79.2	117	195.0	97.5			
74	123.3	61.7	96	160.0	80.0	118	196.7	98.4			
75	125.0	62.5	97	161.7	80.9	119	198.3	99.2			
76	126.7	63.4	98	163.3	81.7	120	200.0	100.0			
77	128.4	64.2	99	165.0	82.5	121	201.7	100.9			
78	130.0	65.0	100	166.7	83.4	122	203.3	101.7			
79	131.7	65.9	101	168.3	84.2	123	205.0	102.5			
80	133.3	66.5	102	170.0	85.0	124	206.7	103.4			
81	135.0	67.5	103	171.7	85.9	125	208.3	104.2			
82	136.7	68.4	104	173.3	86.7	126	210.0	105.0			
83	138.3	69.2	105	175.0	87.5	127	211.7	105.6			
84	140.0	70.0	106	176.7	88.4	128	213.3	106.7			
85	142.0	71.0	107	178.3	89.2	129	215.0	107.5			
86	143.3	71.7	108	180.0	90.0	130	216.7	108.4			
87	145.0	72.5	109	181.7	90.9	131	218.3	109.2			
88	146.7	73.4	110	183.3	91.7	132	220.0	110.0			
89	148.3	74.2	111	185.0	92.5	133	221.7	110.9			
90	150.0	75.0	112	186.7	93.4	134	223.3	111.7			
91	151.7	75.9	113	188.3	94.2	135	225.0	112.5			
92	153.3	76.7	114	190.0	95.0	136	226.7	113.3			

9. Maal for Varer, som tælles.

- 1 ordinært Tusinde har 10 Hundrede à 5 Snese à 20 Stk.
 - 1 stort Tusinde har 10 Hundrede à 6 Snese à 20 Stk.
 - 1 Ol Sild eller Æg har 4 Snese.
 - 1 Skok har 3 Snese.
 - 1 Zimmer Skind har 4 Degger à 10 Skind.
 - 1 Gros har 12 Dusin à 12 Stk.
 - 1 Tylt Brædder har 12 Stk.
 - 1 Trave Koste har 20 Stk.
 - 1 Balle Papir har 10 Ris à 20 Bøger
 - 1 Bog Skrivepapir har 24 Ark.
 - 1 Bog Trykpapir har 25 Ark.
 - 1 Ring Staver har 4 Skokke = 240 Stk.
 - 1 Ris Skrivepapir er 480 Ark.
 - 1 Ris Trykpapir er 500 Ark.
- Statens Normalpapir sælges i Ris paa 500 Ark.

10. Skibsmaal.

I Henhold til Lov af $13/3$ 1867 angives Skibes **Tonnage** (Størrelse) i **Tons**. Denne Ton er 100 engelske Kubikfod = 91.59 danske Kubikfod = 2.83 Kubikmeter.

I Gennemsnit regnes i Netto-Tonnage for Sejlskibe ca. 95 % og for Dampskibe ca. 64 % af Brutto-Tonnagen. Maalingen og Beregningen foretages i Kjøbenhavn af Skibsmaalingsbureauet, udenfor Kjøbenhavn af Toldvæsenet.

Toldvæsenets Bestuvningsreglement af $29/12$ 1838 fastsætter Middelforholdet af alle Slags Varer pr. Ton i Sejlskibe til:

Hvede	15 $\frac{1}{2}$ Tdr. à 106	Kg. =	1600	Kg. =	71	Kbf. =	2.19	Kbm.
Rug	16 $\frac{1}{2}$ - à 102.5	- =	1650	- =	74	- =	2.29	-
Byg	17 - à 94	- =	1600	- =	77	- =	2.38	-
Havre	19 - à 68	- =	1300	- =	85	- =	2.63	-
Hørfrø	16 $\frac{1}{2}$ - à 98.5	- =	1625	- =	74	- =	2.29	-
Raps	16 $\frac{1}{2}$ - à 96	- =	1600	- =	74	- =	2.29	-
Ærter	13 $\frac{1}{2}$ - à 112	- =	1500	- =	62	- =	1.92	-
Kartofler	14 $\frac{1}{2}$ - à 100	- =	1400	- =	65	- =	2.01	-
Cikorierødder			975	-				
Kreaturben			1000	-				
Guano			1500	-				
Bark			650	-				
Tobak			700	-				
Brasil Kaffe, 22 $\frac{1}{2}$ Sække		ca.	1350	-				
St. Croix Sukker, 1 $\frac{1}{2}$ Fod		-	1350	-				
Havåna Sukker, 5 $\frac{1}{2}$ à 6 Kasser		-	1350	-				
Pady, Ris og Rangoon, 15 Sække		-	1400	-				
Jernbaneskiner og støbte Jernrør			1650	- =	7 $\frac{1}{2}$	- =	0.232	-
Stangjern			1500	-				
Saltsten, 12 $\frac{1}{2}$ Tdr.			1600	- =	69	- =	2.13	-
St. Ybes Salt, 11 $\frac{1}{2}$ Tdr. à 133 Kg.		ca.	1500	- =	63	- =	1.95	-
Stenkul, 10 $\frac{1}{2}$ Tdr.		-	1600	- =	57	- =	1.76	-
Trælast, under Dækket					ca. 48	- =	1.48	-
Brænde, 0.7 Favns 2 Fods eller 0.55 Favns 3 Fods								
					Egetømmer - 42	- =	1.30	-
Heste og stort Hornkvæg: 1 Stk., Faar 3 Stk., Grise 7 Stk. og Lam 5 Stk.								

Anmærkning. Dækslasten udgør i Reglen $1/3$ af Trælastladningen under Dækket.

11. Mægler-Kurtage.

Forordningen af $^{22}/_{12}$ 1808 (§ 18) bestemmer følgende Kurtage:

For **Varemæglere**: Af Beløb paa indtil Kr. 2000 inkl. $^{5}/_{6}$ ‰, fra Kr. 2000 til Kr. 4000 $^{3}/_{4}$ ‰, fra Kr. 4000 til Kr. 8000 $^{2}/_{3}$ ‰, over Kr. 8000 $^{1}/_{2}$ ‰. Køber og Sælger betaler hver Halvdelen af Kurtagen, naar Salget sker under Haanden; sker Salget ved offentlig Auktion, betaler Sælgeren hele Kurtagen.

For **Vekselmæglere**: Af **Veksler** betaler hver af Parterne 1 pro mille. Af **Aktier**: indtil Kr. 20000 $^{1}/_{2}$ ‰, over dette Beløb $^{1}/_{4}$ ‰; Køberen og Sælgeren betaler hver det halve. — Sælges Aktier ved offentlig Auktion, betaler Køberen hele Kurtagen, hvis ikke anderledes er bestemt i Auktionsvilkaarene. — Ved Salg af **offentlige Fonds** og andre rentebærende Effekter betaler hver af Parterne 1 pro mille, uden Hensyn til Beløbets Størrelse.

For **Skibsmæglere**: For partiel Befragtning (jfr. Plakat af $^{24}/_{12}$ 1817) 2 ‰, for total Befragtning 1 ‰ af Fragtens Beløb. For at ind- eller udklarere et Skib med Ladning indtil 50 Kommercelæster (1 Kmlstr. er 2 Tons) 33 Øre pr. Læst, og for den overskydende Drægtighed 25 Øre pr. Læst. For ballastede Skibe beregnes 16 Øre pr. Læst for de første 50 Kmlstr. og 12 Øre pr. Læst for de overskydende. For Besørgelsen af de befalede Pas og Certifikationer til et Skib af indtil 50 Kmlstr. Kr. 6 og til et Skib af større Drægtighed Kr. 10. For Inkassation af Fragt uden Garanti $^{1}/_{2}$ ‰; om Garanti maa træffes Aftale før Losning. Af Havaribeløb betales 2 ‰ af de første Kr. 20000, af det overskydende Beløb 1 ‰ samt Diætpenge og bevislige Udlæg paa Rejser. For Auktioner i Kjøbenhavns Retskreds over havarerede eller strandede Ladninger og Inventarium betales $1^{1}/_{2}$ ‰, og for lignende Auktioner udenfor nævnte Retskreds 3 ‰ af Auktionssummen imod Mæglerens Garanti for samme. For Salg af havarerede eller strandede Skibe betales det halve,

For **Skibes Salg** betales $^{1}/_{2}$ ‰, naar Købesummen er under Kr. 20000, af højere Beløb ydes kun $^{1}/_{4}$ ‰, som betales af Køberen, naar ikke anden Overenskomst er truffen.

For **Varers Toldklarering** nyder Mægleren 2 ‰ af Toldens Beløb, naar Tolden udgør Kr. 100 og derover, for mindre Klareringer Kr. 1. For Oplagsvarers Klarering betales efter Overenskomst mellem Mægleren og Oplagshaveren.

12. Den offentlige Kornvejning i København.

For denne Vejning er fastsat følgende pr. 50 Kg.:

- 1) I Havnen af løst Korn, der ikke losses til Pakhus, $1\frac{1}{2}$ Øre.
- 2) I Havnen og paa Jernbanen af Korn i Sække $1\frac{1}{4}$ Øre.
- 3) Til private Pakhuse ved Bolværk 1 Øre.
- 4) Paa private Pakhuse i Byen $1\frac{1}{2}$ Øre; dog ikke under Kr. 1.00 for Vejerens Tilstedeværelse indtil $\frac{1}{4}$ Dag.

I Betalingen for de under 1, 2 og 3 anførte Vejninger er indbefattet Betaling for Benyttelse af Vejerredskaber; udføres den under 4 nævnte Vejning ikke med Kornvejerens Redskaber, betales $\frac{3}{4}$ Øre pr. 50 Kg.

Transport af Vejerredskaber til og fra privat Pakhus besørger Rekvirenten. Vægtattester betales med 35 Øre for indtil 10000 Kg., og med 15 Øre for hver derudover begyndende 10000 Kg.

Vejepenge beregnes af Bruttovægten.

Alen omsat til Meter.

Alen.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
10	0.63	1.26	1.88	2.51	3.14	3.77	4.39	5.02	5.65	
20	6.28	6.91	7.53	8.16	8.79	9.42	10.04	10.67	11.30	11.93
30	12.55	13.18	13.81	14.44	15.07	15.69	16.32	16.95	17.58	18.20
40	18.83	19.46	20.09	20.71	21.34	21.97	22.60	23.23	23.85	24.48
50	25.11	25.74	26.36	26.99	27.62	28.25	28.87	29.50	30.13	30.76
60	31.39	32.01	32.64	33.27	33.90	34.52	35.15	35.78	36.41	37.03
70	37.66	38.29	38.92	39.55	40.17	40.80	41.43	42.06	42.68	43.31
80	43.94	44.57	45.19	45.82	46.45	47.08	47.71	48.33	48.96	49.59
90	50.22	50.84	51.47	52.10	52.73	53.36	53.98	54.61	55.24	55.87
100	56.49	57.12	57.75	58.38	59.00	59.63	60.26	60.89	61.52	62.14

Meter omsat til Alen og Tommer.

Meter.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
10	1.14	3.4	4.19	6.9	7.23	9.13	11.4	12.18	14.8	
20	15.22	17.12	20.17	22.7	23.22	25.12	27.2	28.16	30.6	30.6
30	31.21	33.11	36.16	38.6	39.20	41.10	43.0	44.15	46.5	46.5
40	47.19	49.9	52.14	54.4	55.18	57.8	58.23	60.14	62.4	62.4
50	63.17	65.8	68.12	70.2	71.17	73.7	74.21	76.11	78.1	78.1
60	79.16	81.6	84.10	86.1	87.15	89.5	90.19	92.9	94.0	94.0
70	95.14	97.4	100.9	101.23	103.13	105.3	106.18	108.8	109.22	109.22
80	111.12	113.2	116.7	117.21	119.12	121.2	122.16	124.6	125.21	125.21
90	127.11	129.1	132.6	133.20	135.10	137.0	138.14	140.5	141.19	141.19
100	143.9	144.23	148.4	149.18	151.8	152.22	154.13	156.3	157.17	157.17

☐ Alen omsat til ☐ Alen ☐ Meter.										
☐ Alen	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
10	3.94	0.39	0.79	1.18	1.58	1.97	2.36	2.76	3.15	3.55
20	7.88	8.27	8.67	9.06	9.46	9.85	10.24	10.64	11.03	11.43
30	11.82	12.21	12.61	13.00	13.40	13.79	14.18	14.58	14.97	15.37
40	15.76	16.16	16.55	16.94	17.34	17.73	18.13	18.52	18.91	19.31
50	19.70	20.10	20.49	20.88	21.28	21.67	22.07	22.46	22.85	22.25
60	23.64	24.04	24.43	24.82	25.22	25.61	26.01	26.40	26.79	27.19
70	27.58	27.98	28.37	28.76	29.16	29.55	29.95	30.34	30.73	31.13
80	31.52	31.92	32.31	32.70	33.10	33.49	33.89	34.28	34.67	35.07
90	35.46	35.86	36.25	36.64	37.04	37.43	37.83	38.22	38.61	39.01
100	39.40									
☐ Meter omsat til ☐ Alen.										
☐ Meter	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
10	25.38	2.54	5.08	7.69	10.15	12.69	15.23	17.76	20.31	22.84
20	50.76	27.92	30.46	32.99	35.53	38.07	40.61	43.15	45.68	48.22
30	76.14	53.30	55.84	58.37	60.91	63.45	65.99	68.53	71.06	73.60
40	101.52	78.68	81.22	83.75	86.29	88.83	91.37	93.91	96.44	98.98
50	126.90	104.06	106.60	109.13	111.67	114.21	116.75	119.29	121.82	124.36
60	152.28	129.44	131.97	134.51	137.05	139.59	142.13	144.66	147.20	149.74
70	177.66	154.82	157.35	159.89	162.43	164.97	167.51	170.04	172.58	175.12
80	203.04	180.20	182.73	185.27	187.81	190.35	192.89	195.42	197.96	200.50
90	228.42	205.58	208.11	210.65	213.19	215.73	218.27	220.80	223.34	225.88
100	253.80	230.96	233.49	236.03	238.57	241.11	243.65	246.18	248.72	251.26

Potter omsat til Liter.

Potter	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
10	9.66	0.97	1.93	2.90	3.86	4.83	5.80	6.76	7.73	8.69
20	19.32	10.63	11.59	12.56	13.53	14.49	15.46	16.42	17.39	18.36
30	28.98	20.29	21.25	22.22	23.19	24.15	25.12	26.09	27.05	28.02
40	38.64	29.95	30.92	31.88	32.85	33.81	34.78	35.75	36.71	37.68
50	48.31	39.61	40.58	41.54	42.51	43.48	44.44	45.41	46.37	47.34
60	57.97	49.27	50.24	51.20	52.17	53.14	54.10	55.07	56.03	57.00
70	67.63	58.93	59.90	60.86	61.83	62.80	63.76	64.73	65.70	66.66
80	77.29	68.59	69.56	70.53	71.49	72.46	73.42	74.39	75.36	76.32
90	86.95	78.25	79.22	80.19	81.15	82.12	83.09	84.05	85.02	85.98
100	96.61	87.92	88.88	89.85	90.81	91.78	92.75	93.71	94.68	95.64

Liter omsat til Potter.

Liter	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
10	10.35	1.04	2.07	3.11	4.14	5.18	6.21	7.25	8.28	9.32
20	20.70	11.39	12.42	13.46	14.49	15.53	16.56	17.60	18.63	19.67
30	31.05	21.74	22.77	23.81	24.84	25.88	26.91	27.95	28.98	30.02
40	41.40	32.09	33.12	34.16	35.19	36.23	37.26	38.30	39.33	40.37
50	51.75	42.44	43.47	44.51	45.54	46.58	47.61	48.65	49.68	50.72
60	62.10	52.79	53.82	54.86	55.89	56.93	57.96	59.00	60.03	61.07
70	72.45	63.14	64.17	65.21	66.24	67.28	68.31	69.35	70.38	71.42
80	82.80	73.49	74.52	75.56	76.59	77.63	78.66	79.70	80.73	81.77
90	93.15	83.84	84.87	85.91	86.94	87.98	89.01	90.05	91.08	92.12
100	103.50	94.19	95.22	96.26	97.29	98.33	99.36	100.40	101.43	102.47

Anm. $\frac{1}{2}$ Pægl = 0.12 Liter, 1 P. = 0.24 L., 2 P. = 0.48 L., 3 P. = 0.72. — 0.1 Liter = 0.40 Pægl, 0.2 L. = 0.80 P., 0.3 L. = 1.21 P., 0.4 L. = 1.61 P., 0.5 L. = 2.02 P., 0.6 L. = 2.42 P., 0.7 L. = 2.82 P., 0.8 L. = 3.22 P., 0.9 L. = 3.63 P.

Kvint omsat til Gram.

Kvint	Kvint omsat til Gram.									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
10		5	10	15	20	25	30	35	40	45
20	50	55	60	65	70	75	80	85	90	95
30	100	105	110	115	120	125	130	135	140	145
40	150	155	160	165	170	175	180	185	190	195
50	200	205	210	215	220	225	230	235	240	245
60	250	255	260	265	270	275	280	285	290	295
70	300	305	310	315	320	325	330	335	340	345
80	350	355	360	365	370	375	380	385	390	395
90	400	405	410	415	420	425	430	435	440	445
100	450	455	460	465	470	475	480	485	490	495

Gram omsat til Kvint.

Gram	Gram omsat til Kvint.									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
10		0.20	0.40	0.60	0.80	1	1.20	1.40	1.60	1.80
20	2	2.20	2.40	2.60	2.80	3	3.20	3.40	3.60	3.80
30	4	4.20	4.40	4.60	4.80	5	5.20	5.40	5.60	5.80
40	6	6.20	6.40	6.60	6.80	7	7.20	7.40	7.60	7.80
50	8	8.20	8.40	8.60	8.80	9	9.20	9.40	9.60	9.80
60	10	10.20	10.40	10.60	10.80	11	11.20	11.40	11.60	11.80
70	12	12.20	12.40	12.60	12.80	13	13.20	13.40	13.60	13.80
80	14	14.20	14.40	14.60	14.80	15	15.20	15.40	15.60	15.80
90	16	16.20	16.40	16.60	16.80	17	17.20	17.40	17.60	17.80
100	18	18.20	18.40	18.60	18.80	19	19.20	19.40	19.60	19.80

Anm. 500 Gram = 1 ₤, 1000 Gr. = 2 ₤, 10,000 Gr. = 20 ₤.

Умно: 200 грамм 1 ₤, 1000 гр. = 5 ₤, 10'000 гр. = 50 ₤.

